

INTERPRETACJA INDYWIDUALNA

Na podstawie art. 13 § 2a, art. 14b § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej stwierdza, że stanowisko Wnioskodawcy przedstawione we wniosku z dnia 31 grudnia 2020 r. (data wpływu 6 stycznia 2021 r.), o wydanie interpretacji przepisów prawa podatkowego dotyczącej podatku od towarów i usług w zakresie braku opodatkowania podatkiem VAT Premii wypłacanych przez Brokera – **jest prawidłowe.**

UZASADNIENIE

W dniu 6 stycznia 2021 r. wpłynął do tutejszego organu ww. wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej, dotyczącej podatku od towarów i usług w zakresie braku opodatkowania podatkiem VAT Premii wypłacanych przez Brokera.

We wniosku przedstawiono następujące zdarzenie przyszłe:

Wnioskodawca jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością prawa polskiego i podlega nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu CIT w Polsce. Wnioskodawca jest zarejestrowanym i czynnym podatnikiem VAT w Polsce.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej Wnioskodawca zawiera z kontrahentami (dalej: „Klienci”) między innymi umowy leasingu (operacyjnego i finansowego) oraz umowy tzw. pożyczek leasingowych – wszystkie powyżej wskazane rodzaje umów spełniają ustawowe warunki uznania ich za takie umowy. Przedmiotowe umowy mają służyć do sfinansowania zakupu środków trwałych przez Klientów.

Na podstawie powyżej wskazanych umów leasingu, przedmioty tychże umów przekazywane są przez Wnioskodawcę Klientom, lecz przez okres trwania umowy pozostają własnością Spółki.

Natomiast w przypadku umów pożyczek leasingowych, przedmioty tych umów są własnością Klienta.

Spółka planuje, iż przedmioty leasingowane na podstawie umów leasingu oraz przedmioty sfinansowane pożyczkami leasingowymi (dalej łącznie: „przedmioty umów”) będą wykorzystywane zgodnie z ustalonymi z Klientami zasadami użytkowania oraz będą ubezpieczone.

W związku z potrzebą ubezpieczenia przedmiotów umów, Wnioskodawca planuje rozpocząć na nowych zasadach współpracę z podmiotami świadczącymi usługi ubezpieczenia tj. zakładami ubezpieczeń działającymi zgodnie z ustawą z dnia 11

września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 895, ze zm.). Rozpoczęcie tejże współpracy ma się odbyć za pomocą podmiotu wyspecjalizowanego w pośrednictwie ubezpieczeniowym, tj. z pomocą brokera ubezpieczeniowego (dalej: „Broker”) rozumianym zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 5) ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1881, ze zm.).

Przewidywaną funkcją Brokera będzie powiązanie Wnioskodawcy i zakładu ubezpieczeń w celu przygotowania programu ubezpieczeniowego adekwatnego do produktów finansowych oferowanych przez Wnioskodawcę oraz asysta przy zawieraniu indywidualnych umów ubezpieczenia poprzez wykonywanie standardowych czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego (dalej: „czynności brokerskie”). Z tytułu wykonywania tychże usług Wnioskodawca nie będzie zobowiązany do wypłaty na rzecz Brokera jakiegokolwiek wynagrodzenia za wykonywanie czynności brokerskich, ani też do zwrotu poniesionych przez Brokera wydatków związanych z tymi czynnościami. Brokerowi z tytułu wykonywania czynności brokerskich będzie przysługiwało wynagrodzenie prowizyjne od zakładu ubezpieczeń (tzw. kurtaż). Wysokość prowizji będzie ustalana bezpośrednio pomiędzy zakładem ubezpieczeń a Brokerem, jednocześnie Wnioskodawca nie będzie miał wpływu na wysokość tego wynagrodzenia.

Spółka planuje, iż ubezpieczenia przedmiotów umów przez zakład ubezpieczeń będą proponowane Klientom w ramach umów ubezpieczeniowych w następujących wariantach:

1. Klient będzie stroną umowy ubezpieczenia jako ubezpieczający. W tym wariantcie ubezpieczonym będzie Spółka.
2. Spółka będzie stroną umowy ubezpieczenia jako ubezpieczający, będąc jednocześnie ubezpieczonym. Koszty takiego ubezpieczenia będą przeniesione na Klienta. Wariant ten będzie stosowany w przypadku gdy będąc do tego umownie zobowiązanym Klient nie zawrze umowy ubezpieczenia jako ubezpieczający lub też nie dokona czynności niezbędnych do powstania ochrony ubezpieczeniowej (w szczególności nie zapłaci należnej składki ubezpieczeniowej).
3. Klient będzie zarówno stroną ubezpieczającą jak i ubezpieczoną.

We wszystkich wariantach umowy ubezpieczenia będą zawarte za pośrednictwem Brokera.

Co więcej, Klient może również ubezpieczyć przedmiot umowy we własnym zakresie bez pośrednictwa Brokera. Niemniej, jeśli nie dopełni tego obowiązku, to Wnioskodawca ubezpieczy taki przedmiot umowy za pośrednictwem Brokera.

Modele umów ubezpieczeniowych oraz sytuacja, w której Wnioskodawca w wyniku braku ubezpieczenia przedmiotu umowy przez Klienta sam ubezpieczy tenże przedmiot za pośrednictwem Brokera są dalej opisane łącznie jako: „Programy ubezpieczeniowe”.

Wnioskodawca chciałby również podkreślić, iż umowy ubezpieczenia będą zawierane pomiędzy Wnioskodawcą lub jego Klientem a zakładem ubezpieczeń, natomiast Broker nie będzie stroną tych umów. Spółka nie będzie zatem

dokonywała żadnych zakupów (ani usług, ani towarów) bezpośrednio od Brokera. Rolą Brokera będzie wyłącznie powiązanie stron transakcji (Wnioskodawcy lub jego Klienta oraz zakładu ubezpieczeń lub agenta ubezpieczeniowego działającego w imieniu zakładu ubezpieczeń) w celu zawarcia umów ubezpieczenia. Broker będzie więc jedynie pośredniczył w transakcjach pomiędzy Spółką lub jej Klientem a zakładem ubezpieczeń.

Planowane jest, iż w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w ramach Programów ubezpieczeniowych z zakładem ubezpieczeń za pośrednictwem Brokera, Wnioskodawca otrzymywać będzie od Brokera premię w postaci pieniężnej (dalej: „premia pieniężna”).

Podstawą wyliczenia premii pieniężnej będzie kwota składki zainkasowanej przez zakład ubezpieczeń (możliwe, iż po uwzględnieniu ewentualnego zwrotu składek). Premia pieniężna będzie płatna Wnioskodawcy na podstawie not obciążeniowych wystawionych przez Wnioskodawcę na Brokera. Podpisanie umowy ubezpieczenia z zakładem ubezpieczeń przez Klienta lub Wnioskodawcę oraz odprowadzenie do zakładu ubezpieczeń związanej z nią składki ubezpieczeniowej, będą wyłącznym warunkiem wypłaty przez Brokera premii pieniężnej.

W szczególności, wypłata premii pieniężnej nie będzie uzależniona od spełnienia przez Spółkę jakichkolwiek innych warunków (tj. innych niż zawarcie umowy ubezpieczenia za pośrednictwem Brokera oraz z odprowadzeniem składki) lub wykonywania jakichkolwiek świadczeń na rzecz Brokera.

W związku z powyższym opisem zadano następujące pytanie:

Czy premie pieniężne, które będą wypłacane Wnioskodawcy przez Brokera z tytułu zawarcia przez Wnioskodawcę lub Klienta umów ubezpieczenia w ramach Programów ubezpieczeniowych za pośrednictwem Brokera podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług?

Zdaniem Wnioskodawcy

Premie pieniężne, które będą wypłacane Wnioskodawcy przez Brokera z tytułu zawarcia przez Wnioskodawcę lub Klienta umów ubezpieczenia w ramach Programów ubezpieczeniowych za pośrednictwem Brokera nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 5 ust. 1 Ustawy o VAT, opodatkowaniu tym podatkiem podlega m.in. odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Stosownie do brzmienia art. 7 ust. 1 ustawy o VAT, przez dostawę towarów, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 Ustawy o VAT rozumie się przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel.

Z kolei zgodnie z art. 8 ust. 1 Ustawy o VAT, za opodatkowane świadczenie usług rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7 tejże ustawy, w tym również:

1. przeniesienie praw do wartości niematerialnych i prawnych, bez względu na formę, w jakiej dokonano czynności prawnej;
2. zobowiązanie do powstrzymania się od dokonania czynności lub do tolerowania czynności lub sytuacji;
3. świadczenie usług zgodnie z nakazem organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu lub nakazem wynikającym z mocy prawa.

Mając na uwadze treść powyższych norm, pod pojęciem usługi (świadczenia) należy rozumieć każde zachowanie się na rzecz innej osoby, na które składać się może zarówno działanie (uczynienie, wykonanie czegoś na rzecz innej osoby), jak i zaniechanie (nieczynienie, bądź też tolerowanie, znoszenie określonych stanów rzeczy).

Co więcej, powszechnie przyjętym jest, iż czynność podlega opodatkowaniu jedynie wówczas, gdy wykonywana jest w ramach umowy zobowiązaniowej, a jedna ze stron transakcji może zostać uznana za bezpośredniego beneficjenta tej czynności. Związek pomiędzy otrzymywaną płatnością a świadczeniem na rzecz dokonującego płatności powinien mieć charakter bezpośredni i na tyle wyraźny, aby można było powiedzieć, że płatność następuje w zamian za to świadczenie.

W konsekwencji, dla kwalifikacji danego świadczenia jako usługi podlegającej opodatkowaniu VAT niezbędne jest zatem, aby:

- I. świadczenie wykonywane było w ramach umowy zobowiązaniowej,
- II. jedna ze stron takiej umowy była beneficjentem świadczenia,
- III. wskutek wykonania świadczenia podmiot odniósł korzyść o charakterze majątkowym,
- IV. świadczenie miało charakter odpłatny,
- V. istniał związek pomiędzy otrzymywaną płatnością a świadczeniem na rzecz dokonującego płatności o charakterze bezpośrednim i na tyle wyraźnym, aby można było stwierdzić, że płatność następuje w zamian za to świadczenie.

W przedstawionym przez Wnioskodawcę stanie faktycznym, brak będzie jakiegokolwiek świadczenia wykonywanego przez Spółkę na rzecz Brokera, które można byłoby powiązać z płatnością premii pieniężnej. W konsekwencji, zdaniem Wnioskodawcy, premia pieniężna nie będzie zatem wynagrodzeniem za wyświadczone przez Wnioskodawcę usługi na rzecz Brokera.

Zgodnie z powszechnie akceptowanym poglądem z odpłatnym świadczeniem usług mamy do czynienia w sytuacji, gdy dwa świadczenia wzajemne są ze sobą powiązane w taki sposób, że jedno stanowi ekwiwalent za drugie. Natomiast z wypłatą premii pieniężnej przez Brokera na rzecz Spółki nie będą wiązać się żadne inne warunki poza wskazanymi – tj. jedynym warunkiem wypłaty premii przez Brokera jest zawarcie umowy ubezpieczenia za jego pośrednictwem wraz z odprowadzeniem składki. Dlatego też, premia pieniężna, którą otrzymywać będzie Spółka od Brokera będzie miała charakter świadczenia jednostronnego, bowiem po stronie Wnioskodawcy brak będzie świadczenia usług, za które przysługiwałoby

mu jakiegokolwiek roszczenie pieniężne względem Brokera.

Analiza powyższych zasad wynikających z Ustawy o VAT wzmocniona jest orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach: np. Apple and Pear Development Council przeciwko Commissioners of Customs and Excise (C-102/86), Hong-Kong Trade Development Council (C-89/81), Staatssecretaris van Financiën przeciwko Association coopérative Coöperatieve Aardappelenbewaarplaats GA (C-154/80) czy R. J. Tolsma a Inspecteur der Omzetbelasting Leeuwarden (C-16/93) – wyroki te wskazują, iż opodatkowaniu VAT podlegać mogą jedynie takie czynności (usługi), które spełniają powyższe warunki, w szczególności gdy istnieje bezpośredni i trwały związek pomiędzy czynnościami jednej strony a wynagrodzeniem wypłacanym przez drugą stronę.

Wypłacenie premii pieniężnej stanowi zachętę dla Spółki by jej majątek, a w szczególności stanowiące jej własność lub przez nią finansowane przedmioty umów były ubezpieczane za pośrednictwem Brokera przez zakłady ubezpieczeń – zachęca się w ten sposób Spółkę lub Klientów do nabywania usług ubezpieczenia od tychże zakładów ubezpieczeń. Jednocześnie jednak, premia pieniężna nie jest w analizowanym stanie faktycznym należna od zakładu ubezpieczeń, lecz od Brokera ubezpieczeniowego, od którego Spółka nie nabywa żadnych towarów ani usług.

Przyczyną, dla której Broker jest zainteresowany jak największą ilością oraz wartością nabywania usług ubezpieczeniowych przez Spółkę jest fakt, iż wpływa to bezpośrednio na poziom prowizji brokerskiej należnej Brokerowi od zakładu ubezpieczeń z tytułu świadczonych usług pośrednictwa ubezpieczeniowego (tzw. kurtaż). Do wypłaty premii pieniężnej na rzecz Spółki dochodzić będzie w związku z zawarciem umów ubezpieczenia majątku stanowiącego własność Spółki lub przez nią finansowanego, w tym w szczególności przedmiotów umów, za pośrednictwem Brokera. Wysokość wypłacanej premii pieniężnej uzależniona będzie od sumy składek, jakie Spółka lub jej Klient będzie zobowiązana zapłacić za dany okres na rzecz zakładu ubezpieczeń. Wypłata premii pieniężnej przez Brokera na rzecz Spółki stanowić będzie świadczenie jednostronne, któremu nie będzie towarzyszyć żadnego rodzaju świadczenie wzajemne (ekwiwalentne) po stronie Spółki. Wyłączną czynnością, w związku z którą następować będzie wypłata premii pieniężnej, będzie zawarcie umów ubezpieczenia, a więc nabycie usługi ubezpieczeniowej, której beneficjentem będzie Spółka (nie zaś wykonanie jakiegokolwiek usługi przez Spółkę).

Co więcej, Spółka pragnie wskazać, że aby uznać dane zachowanie za odpłatne świadczenie usług musi istnieć stosunek prawny implikujący wypłatę wynagrodzenia przez usługobiorcę na rzecz świadczącego określone usługi usługodawcy. Innymi słowy musi więc dojść do wyświadczenia usługi na podstawie umowy obligującej do tego usługodawcę, czego następstwem będzie wypłata przez usługobiorcę umówionego wynagrodzenia. Konieczne jest bowiem, aby świadczona usługa wiązała się w sposób bezpośredni z przekazaniem za nią wynagrodzeniem. Oznacza to, że z danego stosunku prawnego, na podstawie którego wykonywana jest usługa, musi wynikać wyraźna, bezpośrednia korzyść na rzecz świadczącego usługę.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Wnioskodawcy należy wskazać, że nie będzie możliwe uznanie otrzymywanej przez Spółkę premii pieniężnej za wynagrodzenie

za usługi świadczone przez nią na rzecz Brokera, bowiem nie będzie kreować czynności podlegającej opodatkowaniu VAT i będzie neutralne na gruncie tego podatku.

Na poprawność powyższego podejścia wskazują indywidualne interpretacje prawa podatkowego wydane w podobnych stanach faktycznych:

- interpretacja indywidualna o sygn. 0112-KDIL3.4012.512.2020.3.LS z dnia 1 października 2020 r.
- interpretacja indywidualna o sygn. 0114-KDIP4-3.4012.122.2020.4.RK z dnia 3 lipca 2020 r.
- interpretacja indywidualna o sygn. 0112-KDIL1-2.4012.676.2019.2.PG z dnia 25 marca 2020 r.

W świetle powyższego, Wnioskodawca wnosi o potwierdzenie swojego stanowiska w sprawie.

W świetle obowiązującego stanu prawnego stanowisko Wnioskodawcy w sprawie oceny prawnej przedstawionego zdarzenia przyszłego jest prawidłowe.

Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r., poz. 106 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlega odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju.

W myśl art. 7 ust. 1 ustawy, przez dostawę towarów, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, rozumie się przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel (...).

Pojęcie towaru ustawodawca zdefiniował w art. 2 pkt 6 ustawy, w świetle którego, przez towary rozumie się rzeczy oraz ich części, a także wszelkie postacie energii.

W myśl art. 8 ust. 1 ustawy, przez świadczenie usług, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7, w tym również:

1. przeniesienie praw do wartości niematerialnych i prawnych, bez względu na formę, w jakiej dokonano czynności prawnej;
2. zobowiązanie do powstrzymania się od dokonania czynności lub do tolerowania czynności lub sytuacji;
3. świadczenie usług zgodnie z nakazem organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu lub nakazem wynikającym z mocy prawa.

Jak wynika z powyższych przepisów w obowiązującej ustawie o podatku od towarów i usług pojęcie usługi zostało zdefiniowane bardzo uniwersalnie. Usługą jest świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy. Nie ma więc znaczenia osoba odbiorcy świadczenia. Usługami są zarówno świadczenia

wykonane na rzecz konsumentów, jak i dla przedsiębiorców, a usługą będzie takie świadczenie, w przypadku którego istnieje bezpośredni konsument, odbiorca świadczenia odnoszący z niego korzyść. Powyższe oznacza, że świadczeniem usług podlegającym opodatkowaniu podatkiem VAT jest każde świadczenie odpłatne, które powoduje powstanie przysporzenia po stronie odbiorcy na skutek działania wykonawcy świadczenia.

Należy wyjaśnić, że przepis art. 8 ust. 1 ustawy jest niejako dopełnieniem art. 7 ust. 1 ustawy i ma na celu objęcie opodatkowaniem każdej transakcji wykonywanej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, która nie stanowi dostawy towarów, przez co realizowana jest w ten sposób zasada powszechności opodatkowania.

Ponadto zauważyć należy, że pojęcie usługi zostało zdefiniowane bardzo szeroko. Powyższa definicja jest niewątpliwie szersza niż zakres tego pojęcia w potocznym jego rozumieniu. Taka konstrukcja definicji usług pozwala na objęcie zakresem przedmiotowym podatku VAT wszelkich transakcji wykonywanych w ramach działalności gospodarczej.

W tym miejscu warto podkreślić, że nie każde działanie, zaniechanie działania lub tolerowanie czynności uważane jest za świadczenie usług. Dla stwierdzenia, czy dana czynność albo brak podejmowania czynności stanowi świadczenie usług podlegające opodatkowaniu podatkiem od wartości dodanej, należy ocenić przedmiotową transakcję w kontekście całego systemu podatku VAT, a w szczególności jego głównych założeń i celów. Podatek od wartości dodanej jest z założenia podatkiem nałożonym na konsumpcję towarów i usług. Chociaż płatnikiem podatku są wszystkie osoby zaangażowane w kolejne stadia transakcji gospodarczych, faktyczny i ostateczny ciężar podatku spoczywa jedynie na ostatecznym konsumencie. W świetle powyższych założeń opodatkowaniu podlegają tylko takie transakcje, w ramach których występuje możliwy do zidentyfikowania konsument towarów lub usług. W związku z powyższym zaniechanie działania lub tolerowanie czynności lub sytuacji podlega opodatkowaniu jedynie wówczas, gdy wykonywane jest w ramach umowy zobowiązaniowej, a jedna ze stron transakcji może zostać uznana za bezpośredniego beneficjenta usługi.

Z powyższego wynika, że usługa jest takim świadczeniem, w przypadku którego istnieje bezpośredni konsument, beneficjent świadczenia odnoszący z niego korzyść. Ponadto świadczenie jest opodatkowane, jeżeli jest odpłatne, czyli odbywa się za wynagrodzeniem. Przy czym musi istnieć związek pomiędzy świadczeniem a otrzymanym wynagrodzeniem, tj. ze stosunku prawnego musi wynikać korzyść otrzymującego świadczenie i związane z tą korzyścią wynagrodzenie.

Zatem dla uznania, że dostawa towarów oraz świadczenie usługi podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, bezwzględnym warunkiem jest „odpłatność” za daną czynność, co wynika z ww. przepisu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

Odpłatność oznacza wykonanie czynności (dostawy towarów oraz świadczenia usług) za wynagrodzeniem. W znaczeniu potocznym wynagrodzenie to zapłata za

pracę, należność, a także odszkodowanie. Natomiast odpłatny to taki, który wymaga zapłacenia, zwrotu kosztów, płatny.

Można w tym miejscu wskazać, że kwestia odpłatności była wielokrotnie przedmiotem rozstrzygnięć Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

W wyroku z dnia 15 lipca 1982 r. w sprawie C-89/91 Hong-Kong Trade Development Council, TSUE stwierdził, że wskazane w sprawie czynności podlegają opodatkowaniu jedynie wtedy, gdy zostały wykonane odpłatnie. Analizując głębiej ten problem Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z dnia 8 marca 1988 r. w sprawie C-102/86 Apple and Pear Development Council stwierdził, że czynność można uznać za dokonaną odpłatnie, gdy istnieje bezpośrednia i jasno zindywidualizowana korzyść po stronie dostawcy towaru lub usługi, a ponadto odpłatność za otrzymane świadczenie (towar lub usługę) pozostaje w bezpośrednim związku z czynnością, która miałaby być opodatkowana tym podatkiem.

Pojęcie „odpłatności” pojawiło się również w orzeczeniu z dnia 5 lutego 1981 r. C-154/80, które zapadło na tle przepisów I Dyrektywy VAT z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji przepisów Państw Członkowskich w zakresie podatków obrotowych (67/227/EWEC). Trybunał wskazał, że termin „zapłata” stanowi integralną część przepisów prawa wspólnotowego, które nie odwołuje się do prawa państw członkowskich dla ustalenia jego znaczenia i zakresu. Stąd też wykładnia tego wyrażenia nie może być pozostawiona dyskrejonalnemu władztwu każdego państwa członkowskiego. Ponadto Trybunał przypomniał, że świadczenie podlega opodatkowaniu jedynie w przypadku, gdy podstawę opodatkowania stanowi świadczenie wzajemne otrzymane przez świadczącego usługę. Musi również istnieć możliwość wyrażenia w pieniądzu wartości tego świadczenia wzajemnego. W końcu – jak wskazał Trybunał – świadczenie wzajemne musi stanowić pewną wartość subiektywną, gdyż podstawą opodatkowania jest świadczenie wzajemne rzeczywiście otrzymane, nie zaś wartość otrzymana według kryteriów obiektywnych.

Na uwagę zasługuje tutaj orzeczenie w sprawie C-16/93 pomiędzy R. J. Tolsma a Inspecteur der Omzetbelasting Leeuwarden (Holandia), gdzie Trybunał zauważył, że czynność „podlega opodatkowaniu wyłącznie wtedy, gdy istnieje związek prawny między usługodawcą i usługobiorcą, w ramach którego następuje świadczenie wzajemne, przy czym wynagrodzenie otrzymane przez usługodawcę stanowi wartość faktycznie przekazaną w zamian za usługi świadczone na rzecz usługobiorcy”.

Powyższa analiza prowadzi do wniosku, że istotną cechą wynagrodzenia jest istnienie bezpośredniego związku pomiędzy dostawą towarów lub świadczeniem usług i otrzymaną zapłatą.

Nie każda jednak czynność stanowiąca dostawę w rozumieniu art. 7 ustawy bądź świadczenie usług w myśl art. 8 ustawy podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Aby dana czynność była opodatkowana tym podatkiem musi być wykonana przez podatnika.

W myśl art. 15 ust. 1 ustawy, podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, o której mowa w ust. 2, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności.

Działalność gospodarcza – zgodnie z art. 15 ust. 2 – obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych.

Z przedstawionego opisu sprawy wynika, że Wnioskodawca jest zarejestrowanym i czynnym podatnikiem VAT w Polsce.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej Wnioskodawca zawiera z kontrahentami („Klienci”) między innymi umowy leasingu (operacyjnego i finansowego) oraz umowy tzw. pożyczek leasingowych – wszystkie powyżej wskazane rodzaje umów spełniają ustawowe warunki uznania ich za takie umowy. Przedmiotowe umowy mają służyć do sfinansowania zakupu środków trwałych przez Klientów.

Na podstawie powyżej wskazanych umów leasingu, przedmioty tychże umów przekazywane są przez Wnioskodawcę Klientom, lecz przez okres trwania umowy pozostają własnością Spółki.

Natomiast w przypadku umów pożyczek leasingowych, przedmioty tych umów są własnością Klienta.

Spółka planuje, iż przedmioty leasingowane na podstawie umów leasingu oraz przedmioty sfinansowane pożyczkami leasingowymi („przedmioty umów”) będą wykorzystywane zgodnie z ustalonymi z Klientami zasadami użytkowania oraz będą ubezpieczone.

W związku z potrzebą ubezpieczenia przedmiotów umów, Wnioskodawca planuje rozpocząć na nowych zasadach współpracę z podmiotami świadczącymi usługi ubezpieczenia tj. zakładami ubezpieczeń działającymi zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Rozpoczęcie tej współpracy ma się odbyć za pomocą podmiotu wyspecjalizowanego w pośrednictwie ubezpieczeniowym, tj. z pomocą brokera ubezpieczeniowego („Broker”) rozumianym zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.

Przewidywaną funkcją Brokera będzie powiązanie Wnioskodawcy i zakładu ubezpieczeń w celu przygotowania programu ubezpieczeniowego adekwatnego do produktów finansowych oferowanych przez Wnioskodawcę oraz asysta przy zawieraniu indywidualnych umów ubezpieczenia poprzez wykonywanie

standardowych czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego („czynności brokerskie”). Z tytułu wykonywania tychże usług Wnioskodawca nie będzie zobowiązany do wypłaty na rzecz Brokera jakiegokolwiek wynagrodzenia za wykonywanie czynności brokerskich, ani też do zwrotu poniesionych przez Brokera wydatków związanych z tymi czynnościami. Brokerowi z tytułu wykonywania czynności brokerskich będzie przysługiwało wynagrodzenie prowizyjne od zakładu ubezpieczeń (tzw. kurtaż). Wysokość prowizji będzie ustalana bezpośrednio pomiędzy zakładem ubezpieczeń a Brokerem, jednocześnie Wnioskodawca nie będzie miał wpływu na wysokość tego wynagrodzenia.

Spółka planuje, iż ubezpieczenia przedmiotów umów przez zakład ubezpieczeń będą proponowane Klientom w ramach umów ubezpieczeniowych w następujących wariantach:

1. Klient będzie stroną umowy ubezpieczenia jako ubezpieczający. W tym wariancie ubezpieczonym będzie Spółka.
2. Spółka będzie stroną umowy ubezpieczenia jako ubezpieczający, będąc jednocześnie ubezpieczonym. Koszty takiego ubezpieczenia będą przeniesione na Klienta. Wariant ten będzie stosowany w przypadku gdy będąc do tego umownie zobowiązanym Klient nie zawrze umowy ubezpieczenia jako ubezpieczający lub też nie dokona czynności niezbędnych do powstania ochrony ubezpieczeniowej (w szczególności nie zapłaci należnej składki ubezpieczeniowej).
3. Klient będzie zarówno stroną ubezpieczającą jak i ubezpieczoną.

We wszystkich wariantach umowy ubezpieczenia będą zawarte za pośrednictwem Brokera.

Klient może również ubezpieczyć przedmiot umowy we własnym zakresie bez pośrednictwa Brokera. Niemniej, jeśli nie dopełni tego obowiązku, to Wnioskodawca ubezpieczy taki przedmiot umowy za pośrednictwem Brokera.

Modele umów ubezpieczeniowych oraz sytuacja, w której Wnioskodawca w wyniku braku ubezpieczenia przedmiotu umowy przez Klienta sam ubezpieczy tenże przedmiot za pośrednictwem Brokera są dalej opisane łącznie jako: „Programy ubezpieczeniowe”.

Wnioskodawca podkreślił również, że umowy ubezpieczenia będą zawierane pomiędzy Wnioskodawcą lub jego Klientem a zakładem ubezpieczeń, natomiast Broker nie będzie stroną tych umów. Spółka nie będzie zatem dokonywała żadnych zakupów (ani usług, ani towarów) bezpośrednio od Brokera. Rolą Brokera będzie wyłącznie powiązanie stron transakcji (Wnioskodawcy lub jego Klienta oraz zakładu ubezpieczeń lub agenta ubezpieczeniowego działającego w imieniu zakładu ubezpieczeń) w celu zawarcia umów ubezpieczenia. Broker będzie więc jedynie pośredniczył w transakcjach pomiędzy Spółką lub jej Klientem a zakładem ubezpieczeń.

Planowane jest, iż w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w ramach Programów ubezpieczeniowych z zakładem ubezpieczeń za pośrednictwem Brokera, Wnioskodawca otrzymywać będzie od Brokera premię w postaci pieniężnej („premia pieniężna”).

Podstawą wyliczenia premii pieniężnej będzie kwota składki zainkasowanej przez zakład ubezpieczeń (możliwe, iż po uwzględnieniu ewentualnego zwrotu składek). Premia pieniężna będzie płacona Wnioskodawcy na podstawie not obciążeniowych wystawionych przez Wnioskodawcę na Brokera. Podpisanie umowy ubezpieczenia z zakładem ubezpieczeń przez Klienta lub Wnioskodawcę oraz odprowadzenie do zakładu ubezpieczeń związanej z nią składki ubezpieczeniowej, będą wyłącznym warunkiem wypłaty przez Brokera premii pieniężnej.

W szczególności, wypłata premii pieniężnej nie będzie uzależniona od spełnienia przez Spółkę jakichkolwiek innych warunków (tj. innych niż zawarcie umowy ubezpieczenia za pośrednictwem Brokera oraz z odprowadzeniem składki) lub wykonywania jakichkolwiek świadczeń na rzecz Brokera.

Wnioskodawca ma wątpliwości dotyczące kwestii opodatkowania podatkiem od towarów i usług Premii otrzymywanej od Brokera.

Jak już zostało wcześniej wskazane katalog czynności, które podlegają opodatkowaniu VAT, jest zawarty w art. 5 ustawy i wymienia m.in. odpłatne świadczenie usług. Definicja świadczenia usług ma jednocześnie charakter dopełniający definicję dostawy towarów i jest wyrazem realizacji powszechności opodatkowania podatkiem od towarów i usług transakcji wykonywanych przez podatnika w ramach działalności gospodarczej.

Zatem każde świadczenie niebędące dostawą towarów polegające na działaniu, zaniechaniu lub tolerowaniu czyjegoś zachowania stanowi, co do zasady, usługę w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług. Niemniej muszą być przy tym spełnione następujące warunki:

- w następstwie zobowiązania, w wykonaniu którego usługa jest świadczona, druga strona (wierzyciel/nabywca) jest bezpośrednim beneficjentem świadczenia,
- świadczonej usłudze odpowiada świadczenie wzajemne ze strony nabywcy (wynagrodzenie).

Co istotne, oba ww. warunki powinny być spełnione łącznie, aby świadczenie podlegało, jako usługa, opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Aby dana czynność (usługa) podlegała opodatkowaniu VAT musi istnieć bezpośredni związek o charakterze przyczynowym, pomiędzy świadczoną usługą, a otrzymanym świadczeniem wzajemnym, w ten sposób, że zapłacone kwoty stanowią rzeczywiste wynagrodzenie za wyodrębnioną usługę świadczoną w ramach stosunku prawnego lub dochodzi do wymiany świadczeń wzajemnych. Otrzymana zapłata powinna być konsekwencją wykonania świadczenia. Wynagrodzenie musi być należne za wykonanie tego świadczenia.

W rozpatrywanej sprawie – jak wskazał Wnioskodawca – wypłata premii pieniężnych nie będzie uzależniona od spełnienia przez Spółkę jakichkolwiek innych warunków (tj. innych niż zawarcie umowy ubezpieczenia za pośrednictwem Brokera oraz z odprowadzeniem składki) lub wykonywania jakichkolwiek świadczeń na rzecz Brokera. Z tytułu wykonywania usług Wnioskodawca nie będzie

zobowiązany do wypłaty na rzecz Brokera jakiegokolwiek wynagrodzenia za wykonywanie czynności brokerskich, ani też do zwrotu poniesionych przez Brokera wydatków związanych z tymi czynnościami, Brokerowi z tytułu wykonywania czynności brokerskich będzie przysługiwało wynagrodzenie prowizyjne od zakładu ubezpieczeń. Podstawą wyliczenia premii pieniężnej będzie kwota składki zainkasowanej przez zakład ubezpieczeń. Premia pieniężna będzie płatna Wnioskodawcy na podstawie not obciążeniowych wystawionych przez Wnioskodawcę na Brokera. Wyłącznym warunkiem wypłaty przez Brokera premii pieniężnej będzie podpisanie umowy ubezpieczenia z zakładem ubezpieczeń przez Klienta lub Wnioskodawcę oraz odprowadzenie do zakładu ubezpieczeń związanej z nią składki ubezpieczeniowej.

Zatem, wypłacana na rzecz Spółki przez Brokera premia pieniężna, nie będzie w żaden sposób związana ze spełnieniem przez Spółkę jakiegokolwiek świadczenia wzajemnego. Należy więc stwierdzić, że w niniejszej sprawie Wnioskodawca, jako otrzymujący premię pieniężną, nie będzie świadczył na rzecz Brokera usług w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy, a w konsekwencji premie pieniężne, które będzie otrzymywał nie będą stanowiły wynagrodzenia za świadczenie usług podlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Tym samym, w związku z tym, że pomiędzy Stronami nie dochodzi do dostawy towarów ani świadczenia usług w rozumieniu art. 7 i art. 8 ustawy, wypłacane premie pieniężne nie stanowią wynagrodzenia za świadczenia podlegające opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.

Tym samym, stanowisko Wnioskodawcy należało uznać za prawidłowe.

Interpretacja indywidualna wywołuje skutki prawnopodatkowe tylko wtedy, gdy rzeczywisty stan faktyczny sprawy będącej przedmiotem interpretacji pokrywał się będzie ze stanem faktycznym (opisem zdarzenia przyszłego) podanym przez Wnioskodawcę w złożonym wniosku. W związku z powyższym, w przypadku zmiany któregokolwiek elementu przedstawionego we wniosku opisu sprawy, udzielona odpowiedź traci swoją aktualność.

Interpretacja dotyczy zdarzenia przyszłego przedstawionego przez Wnioskodawcę i stanu prawnego obowiązującego w dniu wydania interpretacji indywidualnej.

Zgodnie z art. 14na § 1 Ordynacji podatkowej przepisów art. 14k-14n nie stosuje się, jeżeli stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe będące przedmiotem interpretacji indywidualnej stanowi element czynności będących przedmiotem decyzji wydanej:

1. z zastosowaniem art. 119a;
2. w związku z wystąpieniem nadużycia prawa, o którym mowa w art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;
3. z zastosowaniem środków ograniczających umowne korzyści.

Przepisów art. 14k-14n nie stosuje się, jeżeli korzyść podatkowa, stwierdzona w decyzjach wymienionych w § 1, jest skutkiem zastosowania się do utrwalonej praktyki interpretacyjnej, interpretacji ogólnej lub objaśnień podatkowych (art. 14na § 2 Ordynacji podatkowej).

Powyższe unormowania należy odczytywać łącznie z przepisami art. 33 ustawy z 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2193 z późn. zm.), wprowadzającymi regulacje intertemporalne.

Stronie przysługuje prawo do wniesienia skargi na niniejszą interpretację przepisów prawa podatkowego z powodu jej niezgodności z prawem. Skargę wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w (...), za pośrednictwem organu, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi (art. 54 § 1 ww. ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi – Dz. U. z 2019 r., poz. 2325 z późn. zm.) w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie albo aktu, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 4a (art. 53 § 1 ww. ustawy).

Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach (art. 47 § 1 ww. ustawy) na adres: Krajowa Informacja Skarbowa, ul. Teodora Sixta 17, 43-300 Bielsko-Biała lub drogą elektroniczną na adres Elektronicznej Skrzynki Podawczej Krajowej Informacji Skarbowej na platformie ePUAP: /KIS/SkrytkaESP. W przypadku pism i załączników wnoszonych w formie dokumentu elektronicznego odpisów nie dołącza się (art. 47 § 3 ww. ustawy). W przypadku wnoszenia skargi w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii jako najwłaściwszy proponuje się kontakt z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego ePUAP.

Jednocześnie, zgodnie z art. 57a ww. ustawy, skarga na pisemną interpretację przepisów prawa podatkowego wydaną w indywidualnej sprawie, opinię zabezpieczającą i odmowę wydania opinii zabezpieczającej może być oparta wyłącznie na zarzucie naruszenia przepisów postępowania, dopuszczeniu się błędu wykładni lub niewłaściwej oceny co do zastosowania przepisu prawa materialnego. Sąd administracyjny jest związany zarzutami skargi oraz powołaną podstawą prawną.